

Opieka zastępcza nad dziećmi i młodzieżą w liczbach. Najnowsze dane GUS

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 16, październik 2017 12:28

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odśloni: 4748

Od wielu lat można zaobserwować proces powolnego, lecz systematycznego zwiększania udziału rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka (RDD) w sprawowaniu pieczy zastępczej. W 2005 r. w rodzinach zastępczych przebywało 71% dzieci, natomiast w 2016 r. dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej stanowiły 76% ogółu objętych opieką zastępczą.

Tak wynika z informacji przedstawionych przez Główny Urząd Statystyczny w zakresie pomocy społecznej i opieki nad dzieckiem i rodziną w 2016 r.

GUS przypomina, że sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Pod koniec 2016 r. funkcjonowało 1 126 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 1 115 placówek opiekuńczo-wychowawczych (odpowiednio o 40 i 37 więcej niż w 2015 r.) oraz 8 regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i 3 ośrodki preadopcyjne. Wśród tych pierwszych działało 240 placówek rodzinnych, 673 socjalizacyjne, 42 interwencyjne, 25 specjalistyczno-terapeutycznych oraz 135 placówek łączących zadania. Placówki te łączą działania socjalizacyjne (w 135 placówkach), interwencyjne (w 130 placówkach) oraz specjalistycznoterapeutyczne (w 24 placówkach). Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 19,4 tys., w tym, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 19,1 tys.

W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, które zapewniały stałą opiekę całodobową, w ostatnim dniu roku przebywało 17,5 tys. wychowanków (w ciągu roku sprawozdawczego 25,2 tys. dzieci), a w samych placówkach opiekuńczo-wychowawczych odpowiednio: 17,2 tys. oraz 24,8 tys. osób. W stosunku do 2015 roku odnotowano znaczący spadek liczby wychowanków pieczy instytucjonalnej (w obu przypadkach o ok. 1,4 tys.).

Liczba wychowanków w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych, kształtowała się następująco: typ rodzinny – 1,7 tys. (2,0 tys. w ciągu roku), typ socjalizacyjny – 11,9 tys. (16,3 tys. w ciągu roku), typ interwencyjny – 0,6 tys. (1,8 tys. w ciągu roku), typ specjalistyczno-terapeutyczny – 0,3 tys. (0,5 tys. w ciągu roku), łącząca zadania – 2,7 tys. (4,3 tys. w ciągu roku):

- część socjalizacyjna 2,1 tys. (3,1 tys. w ciągu roku),
- część interwencyjna 0,5 tys. (1,0 tys. w ciągu roku),
- część specjalistyczno-terapeutyczna 0,2 tys. (0,2 tys. w ciągu roku).

Ponadto w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych przebywało 219 dzieci (283 w ciągu roku), natomiast w ośrodkach preadopcyjnych odpowiednio: 52 i 136 dzieci.

Podobnie jak w latach poprzednich, w instytucjonalnej pieczy zastępczej, według stanu na 31 grudnia 2016 r., umieszczono nieco więcej chłopców (9,2 tys.) niż dziewczynek (8,3 tys.), co daje wskaźnik feminizacji 90,5, podczas gdy dla całego społeczeństwa w wieku 0-24 wyniósł on 95,2.

Najmłodsi wychowankowie (do lat 6) stanowili 10,2% ogółu dzieci umieszczonych w placówkach pieczy instytucjonalnej. Najliczniejszą grupę tworzyli wychowankowie w wieku 14-17 lat (46,9%) oraz 10-13 (22,1% ogółu wychowanków). Podobny odsetek stanowiły dzieci w wieku 7-9 lat, a także osoby powyżej 18 rż. (odpowiednio 9,6% i 11,1%).

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 16, październik 2017 12:28

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odslony: 4748

Jedynie 2,9% (0,5 tys.) wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej było sierotami biologicznymi, a 18,1% (3,2 tys.) – półsierotami. Wynika z tego, że **4/5 dzieci umieszczonych w placówkach posiadało obydwoje rodziców**, którzy mimo wszystko nie zdołali lub też nie chcieli właściwie wypełniać funkcji wychowawczych.

Osoby niepełnosprawne, tj. posiadające prawne potwierdzenie niepełnosprawności, stanowiły 10,7% wychowanków pieczy instytucjonalnej (1,9 tys. osób), natomiast przewlekłe choroby, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej – 11,0% wychowanków (1,9 tys. osób).

W ciągu 2016 r. 5,3 tys. wychowanków w wieku do 18 lat opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą (w 2015 r. – 5,4 tys.), w tym 5,2 tys. – placówki opiekuńczo-wychowawcze. Według typów placówek, najwyższy wskaźnik ruchu dzieci do 18 roku życia wystąpił w placówkach interwencyjnych (odchodzący to 65,0% wychowanków), co należy uznać za zrozumiałe z uwagi na tymczasowy charakter opieki, jaką zapewnia dziecku tego typu placówka. Niższy wskaźnik dotyczył placówek łączących zadania (32,1%), specjalistyczno-terapeutycznych (23,6%) oraz socjalizacyjnych (19,7%). Natomiast w placówkach rodzinnych, zapewniających względnie stabilne środowisko wychowawcze, wskaźnik ruchu dzieci wyniósł 12,4%.

Spośród wszystkich dzieci do 18 roku życia, które opuściły placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w ciągu roku, najwięcej, bo 40,8% wychowanków powróciło do rodzin własnych (2,2 tys.), 10,6% znalazło opiekę w rodzinach adopcyjnych (0,6 tys.), a 17,6% umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej (0,9 tys.). 24,8% dzieci zmieniło miejsce pobytu na inną placówkę instytucjonalnej pieczy zastępczej (1,3 tys.), co oznacza, że nadal pozostały w instytucjonalnym systemie opieki. Pozostałe 6,3% dzieci opuściło placówkę z innych przyczyn (0,3 tys.).

Ponadto 2,4 tys. pełnoletnich wychowanków opuściło pieczę instytucjonalną, z czego 47,5% założyło w ciągu roku sprawozdawczego własne gospodarstwo domowe.

W 2016 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w swojej działalności wspierane były pracą 1,9 tys. wolontariuszy.

Większość dzieci objęta opieką zastępczą przebywała w pieczy rodzinnej, której formami są: rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka. W końcu 2016 r. funkcjonowało 37,7 tys. rodzin zastępczych oraz 526 rodzinnych domów dziecka (w 2015 r. rodzin zastępczych było 38,2 tys., co oznacza spadek o 0,5 tys., natomiast rodzinnych domów dziecka 484 – wzrost o 42).

Większość rodzin zastępczych stanowiły rodziny spokrewnione – 64,5% ogółu, dalej rodziny niezawodowe 30,0% i rodziny zawodowe – 5,5%. Uwzględniając całość pieczy rodzinnej stanowiły one odpowiednio: 63,6%, 29,6% 5,4%, podczas gdy rodzinne domy dziecka - jedynie 1,4%. W ramach rodzin zawodowych najliczniej reprezentowane były rodziny zawodowe „zwykłe” (62,1%), następnie rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego (25,9%). Stosunkowo nieliczne były rodziny specjalistyczne (11,9%).

Zdecydowana większość rodzin zastępczych (25,9 tys.) i rodzinnych domów dziecka (291) – (łącznie 68,4%) funkcjonowała w miastach, na wsi odnotowano odpowiednio: 11,8 tys. oraz 235.

Często (44,2% przypadków) funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka pełniła osoba samotna (16,9 tys.). 6,7% ogółu rodzin zastępczych (głównie spokrewnionych) i RDD było

Opieka zastępcza nad dziećmi i młodzieżą w liczbach. Najnowsze dane GUS

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: poniedziałek, 16, październik 2017 12:28

Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska

Odsłony: 4748

---

prowadzonych przez osoby w wieku powyżej 70 lat, a zaledwie 0,5% - przez osoby poniżej 21 roku życia. Osoby w wieku 22-70 lat stanowiły 92,8%.

Najwięcej rodzin zastępczych (27,5 tys., tj. 73,0%) miało na wychowaniu jedno dziecko, liczba rodzin wychowujących dwoje dzieci stanowiła 18,2% ogółu rodzin (6,8 tys.), udział rodzin z trojgiem dzieci wynosił 5,7% (2,1 tys.), z czworgiem i więcej – 3,0% (1,1 tys.). 66,9% rodzinnych domów dziecka wychowywało sześcioro lub więcej dzieci.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka zapewniły opiekę 46,2 tys. dzieci do 18 roku życia oraz 9,9 tys. dzieci w wieku 18-24 (kontynuującym naukę). W porównaniu do 2015 r. liczba dzieci w wieku 0-17 lat w rodzinnej pieczy zastępczej zmniejszyła się o 1,3 tys. (spadek o 2,7%), a w wieku 18-24 lata wzrosła o 0,7 tys. (wzrost o 7%).

Wśród dzieci przebywających w 2016 r. w rodzinnej pieczy zastępczej, najmniej było dzieci najmłodszych, tj. w przedziale wiekowym 0-3 lata (4,0 tys., co stanowiło 7,1%), wychowanków w wieku 4-6 lat (5,4 tys., tj. 9,7%) oraz osób w wieku 18-24 lata - 9,9 tys., tj. 17,7%. Największy odsetek stanowiły dzieci w wieku 7-13 lat (20,1 tys., tj. 35,8%) oraz 14-17 lat (16,7 tys., tj. 29,8%).

Po raz pierwszy w swoim życiu do pieczy zastępczej trafiło 8,0 tys. dzieci, spośród których 44,2% umieszczonych zostało w rodzinach spokrewnionych.

W rodzinnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 6,1 tys. dzieci posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, co stanowiło blisko 10,8% wszystkich podopiecznych, wobec 3% dzieci niepełnosprawnych w całej populacji.

W roku sprawozdawczym 2016 rodzinną pieczę zastępczą opuściło 6,3 tys. wychowanków do 18 roku życia. Z tej liczby 36,6% (2,3 tys.) powróciło do rodziny naturalnej, 22,5% (1,4 tys.) trafiło do adopcji, 20,5% (1,3 tys.) umieszczono w innej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, 12,8% trafiło do instytucjonalnej pieczy zastępczej (0,8 tys.), a pozostałe 7,6% dzieci (0,5 tys.) opuściło placówki z innego powodu.

Ponadto rodzinną pieczę zastępczą opuściło 3,4 tys. wychowanków powyżej 18 roku życia.

Z tej zbiorowości 67,2% osób usamodzielniało się, a wśród usamodzielnionych 77,8% wychowanków założyło w ciągu roku sprawozdawczego własne gospodarstwo domowe.

Źródło: stat.gov.pl